

Olli Rehn
Suomen Pankki

Maailman ja Suomen talouden näkymät vuonna 2019

Teknologiатеollisuuden hallitus 17.1.2019

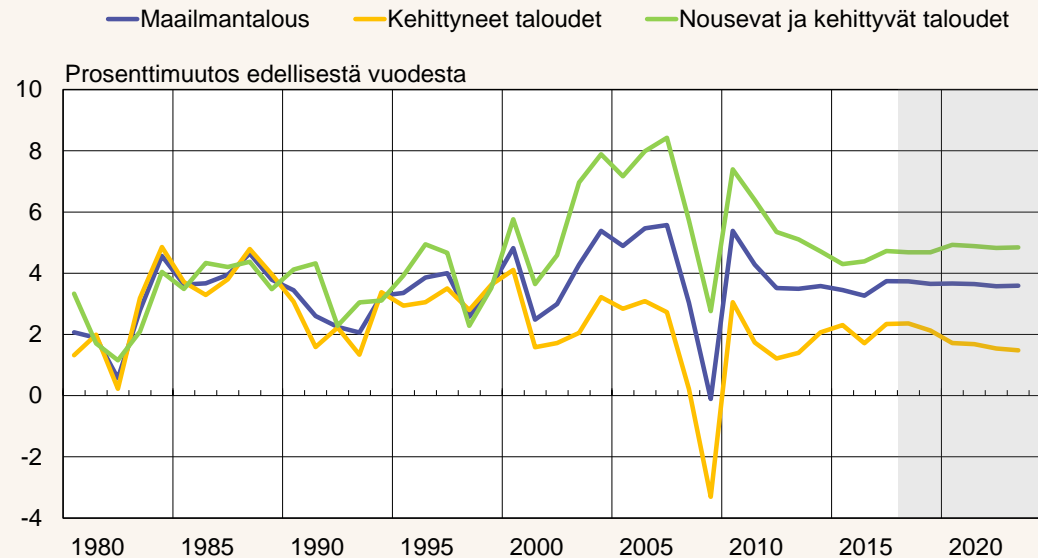

Maailmantalouden kasvu jatkuu, mutta...

- ... ei niin vahvana kun vielä kesällä ennustettiin
- ... ei niin laaja-alaisena kuin 2017(—2018)
- ... ei niin varmana, sillä riskit ovat kasvaneet

BKT:n kasvu

Lähde: IMF, World Economic Outlook.
32427

Maailmantalous	
2018: 3.7%	-0.2%
2019: 3.7%	-0.2%

Kehittyneet taloudet	
2018: 2.4%	-0.1%
2019: 2.1%	-0.1%

Nousevat ja kehittyvät taloudet	
2018: 4.7%	-0.2%
2019: 4.7%	-0.4%

Lähde: IMF:n ennuste, lokakuu 2018.

Öljyn hinta halpeni rajusti lokakuun jälkeen ja pörssikurssit laskivat kaikilla päätalousalueilla

— Euroalue: STOXX (laaja) — Yhdysvallat: S&P 500
— Japani: Nikkei 225 — Kiina: Shanghai Composite
— Nousevat taloudet: MSCI EM — Öljy, brent

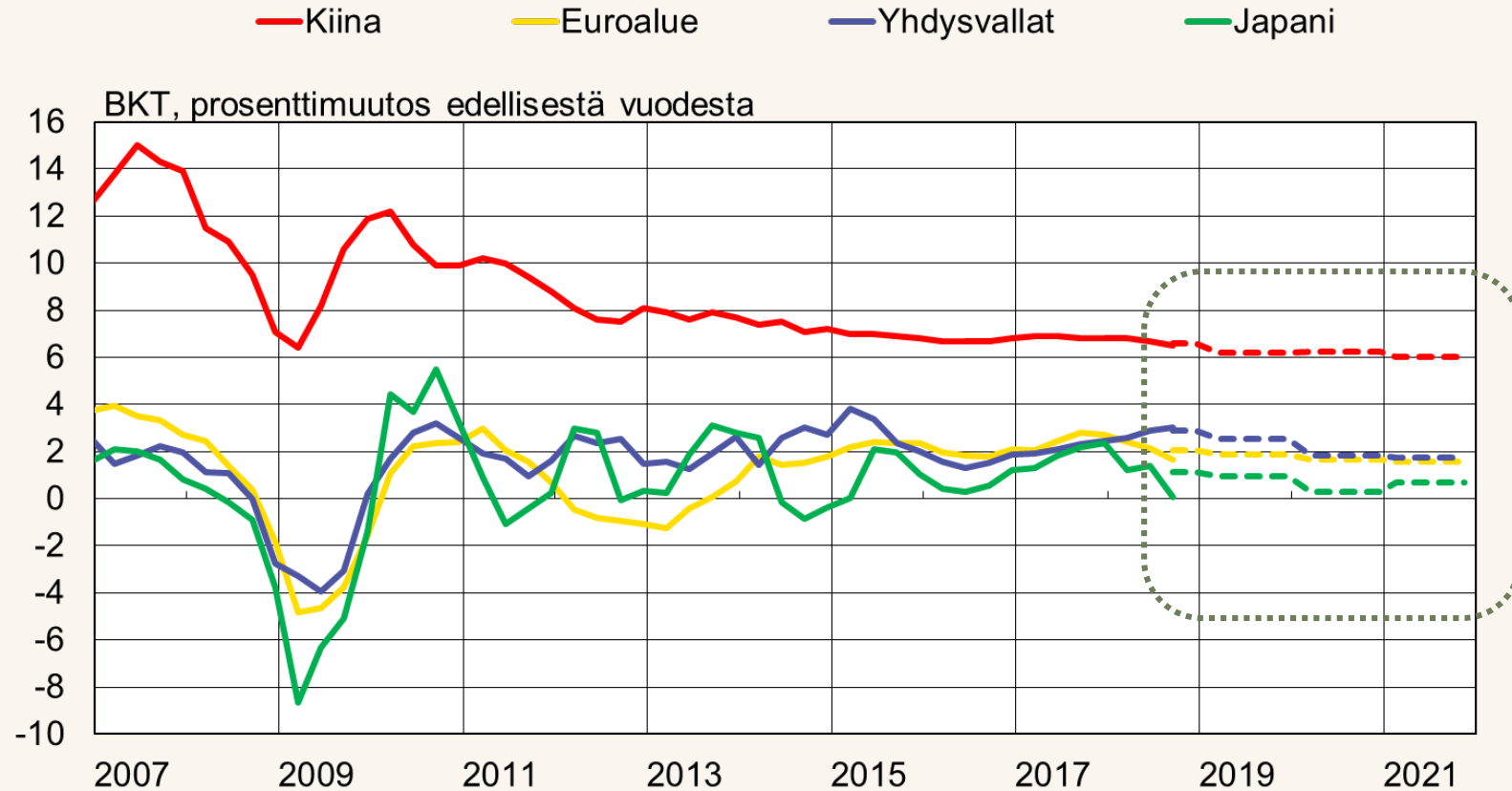

Lähde: Macrobond.

32422@pörssi

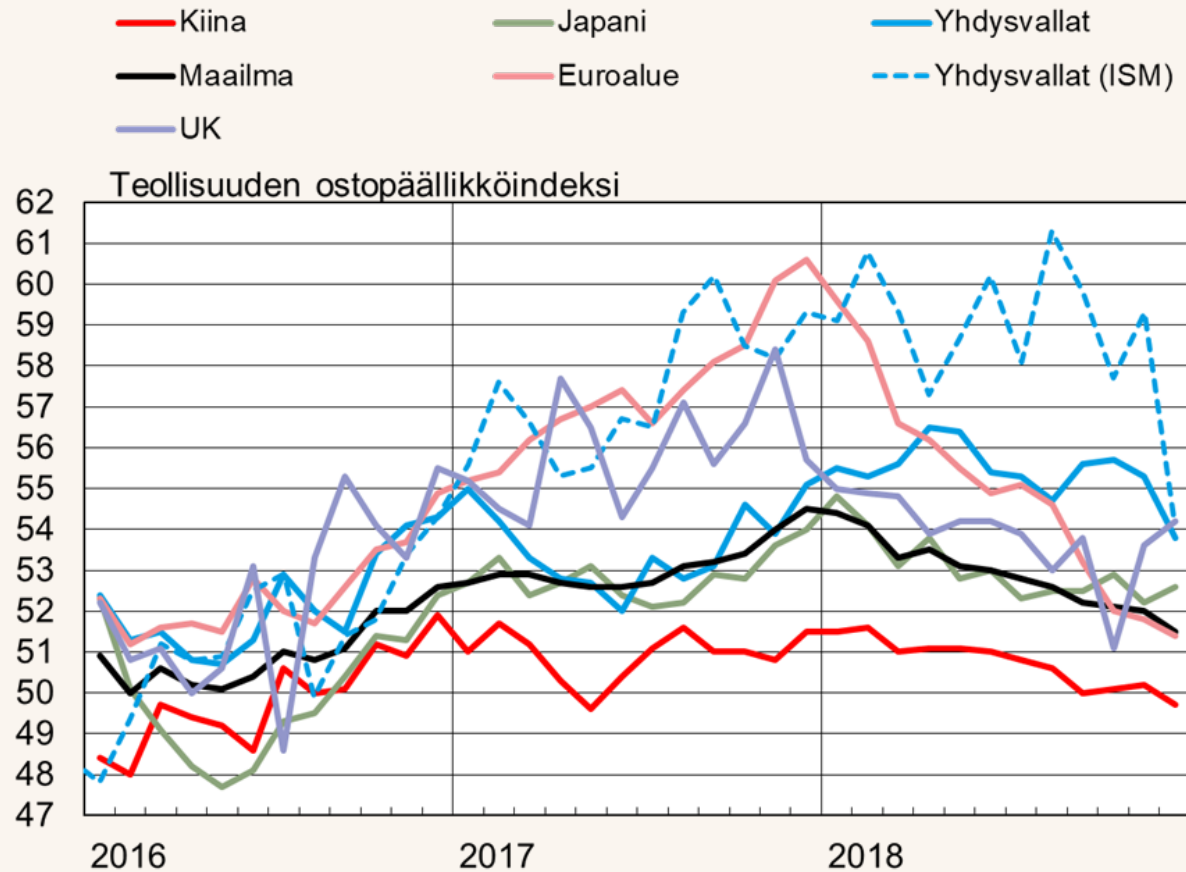
Ennusteiden mukaan talouskasvu on hidastumassa asteittain

Lähteet: IMF ja Macrobond.
Katkoviivoilla IMF:n uusien vuosien ennuste.
32427@BKTyIMF

Teollisuustuotannon kasvun hidastuminen on globaali ilmiö - Kiinassa ostopäällikköindeksi alitti 50 rajapyykin

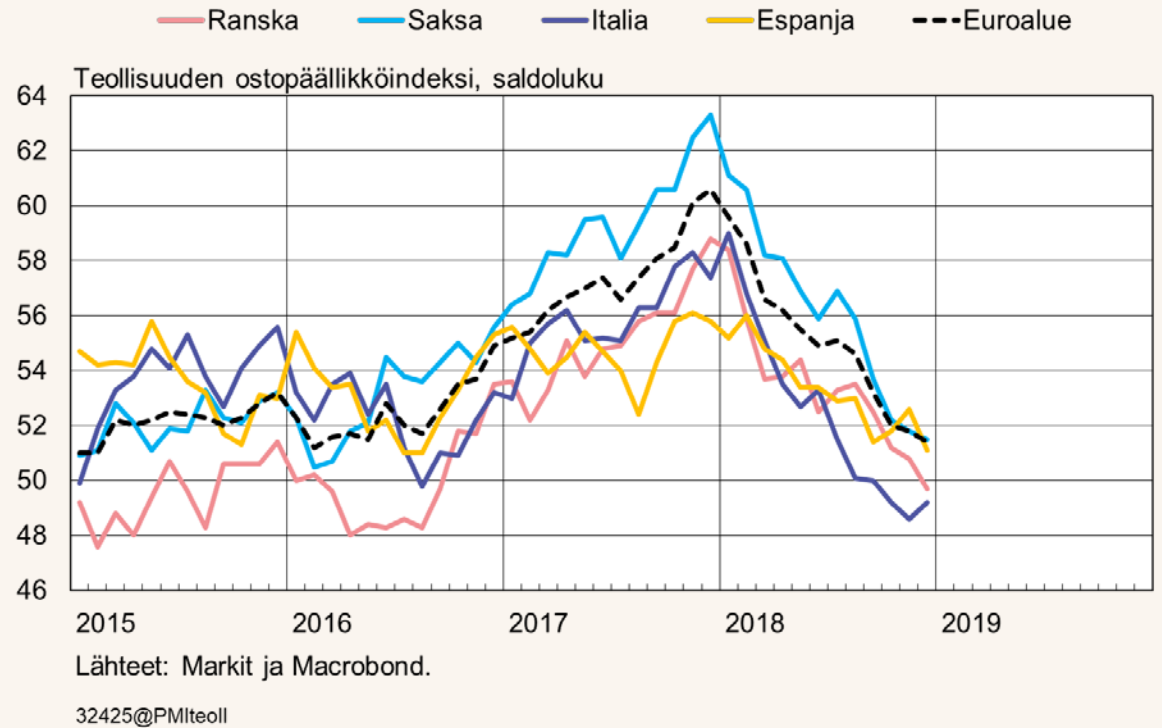
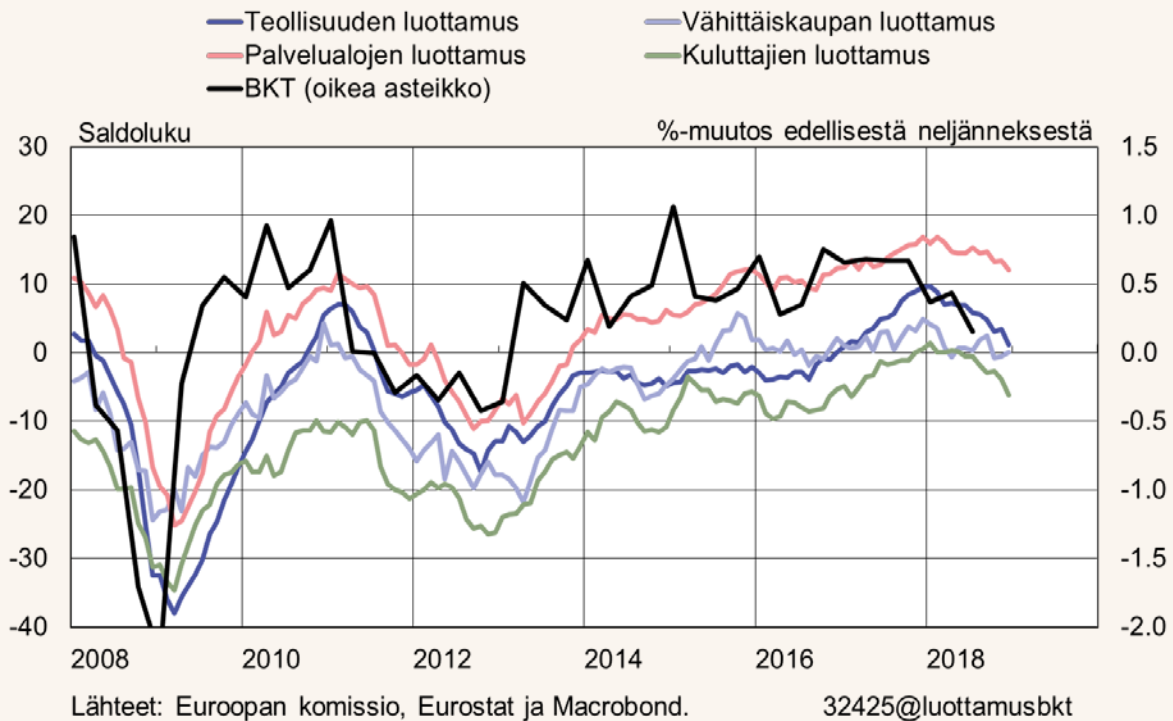

Lähde: Markit, Macrobond.

35834@Chart4

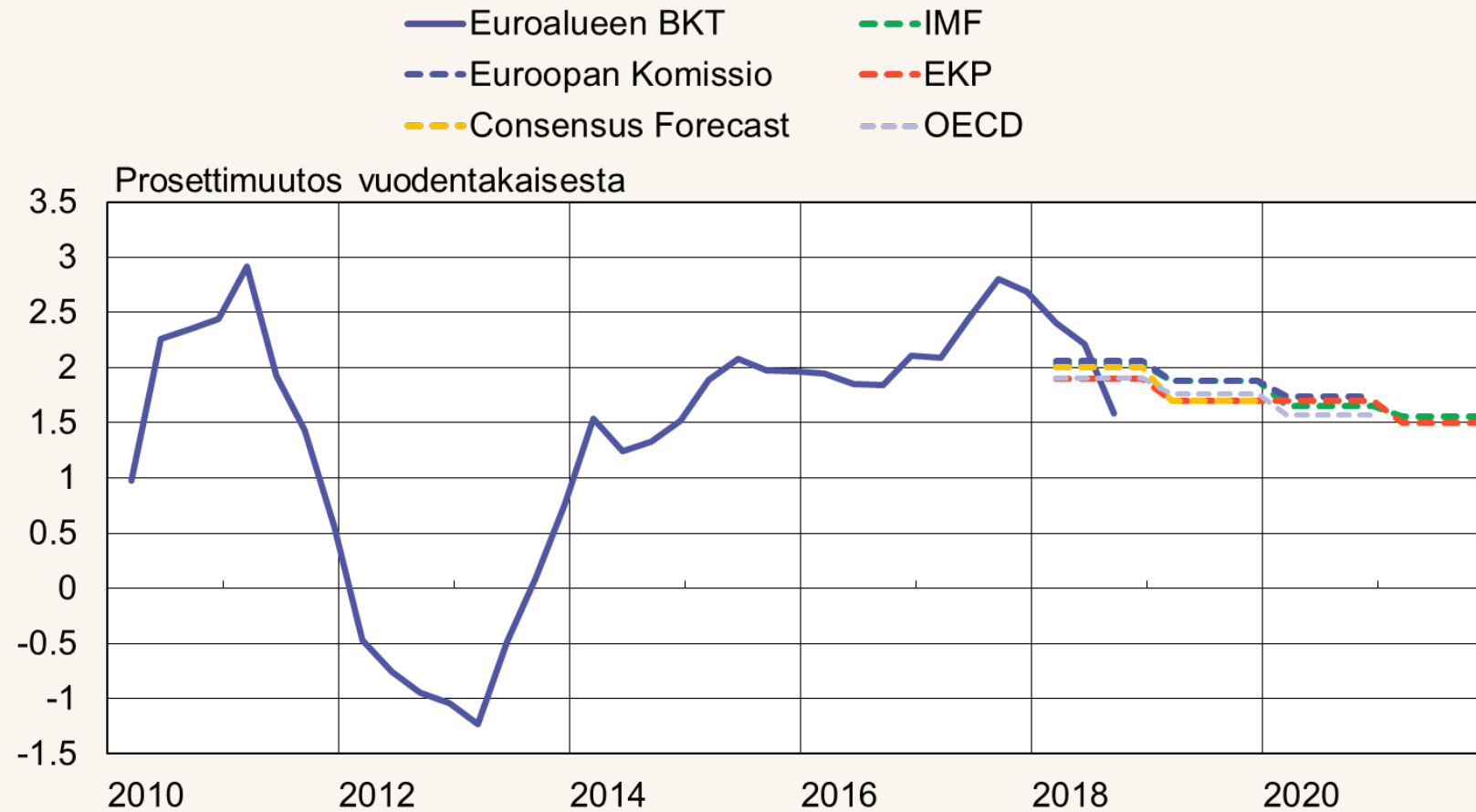

Euroalueen luottamusilmapiiri on heikentynyt

Kasvun ennustetaan hidastuvan euroalueellakin

Lähteet: Eurostat, Euroopan komissio, IMF, OECD, EKP, Consensus Economics, SP.
32425@BKTennusteetAll

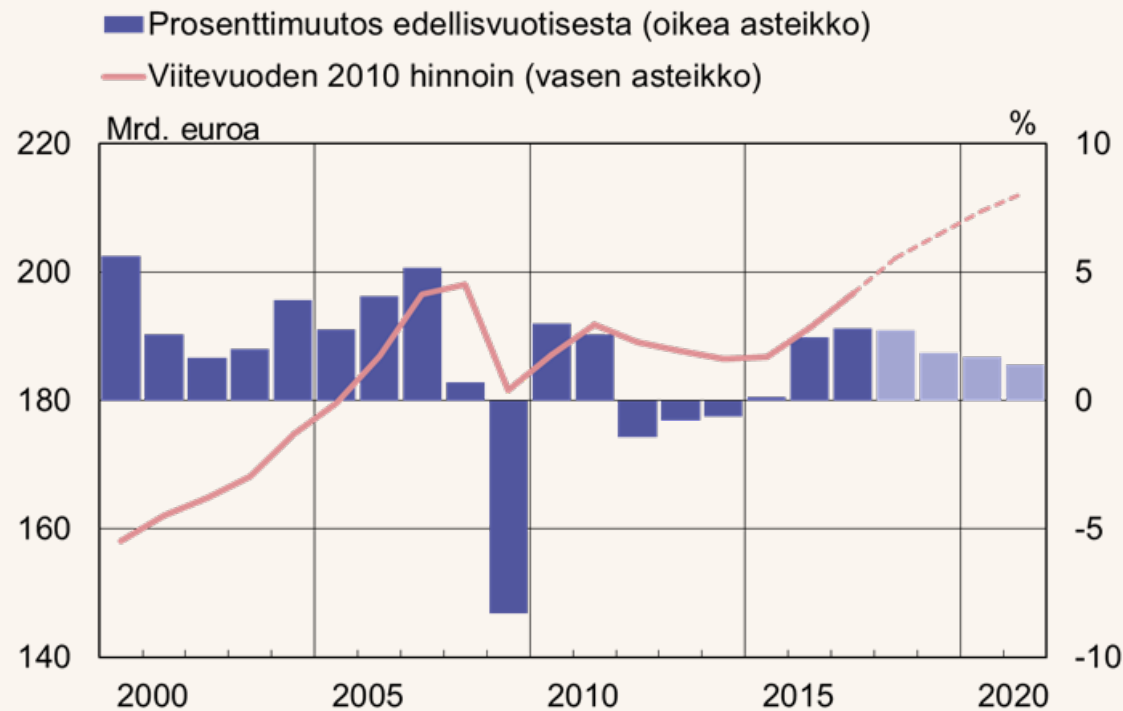
Suomi: Talous kasvaa yhä, mutta nopein kasvuvaihe on ohitettu

- Suomen talouskasvu jatkuu, mutta kasvuvauhti hidastuu
- Kansainvälisen talouden epävarmuudet heijastuneet toistaiseksi vientimarkkinoihin vain vähän
 - Maailmankaupan volyyymi kasvaa edelleen
 - Euroalueen kasvun hidastumisessa voi olla väliaikaisia tekijöitä
 - Euroalueen investoinnit yhä kasvussa
- Kuitenkin, jos epävarmuudet lykkäävät investointeja Suomen tärkeissä vientimaissa, viennin ja talouden kasvu voivat jäädä selvästi ennustettua hitaammaksi
- Työllisyyden vahva kasvu voi jäädä väliaikaiseksi, myös tuottavuuskasvu hidasta
- Julkinen talous pysyy alijäämäisenä ja kestävyysvaje suurena

Nopein kasvun vaihe on ohitettu

Kokonaistuotannon määrä

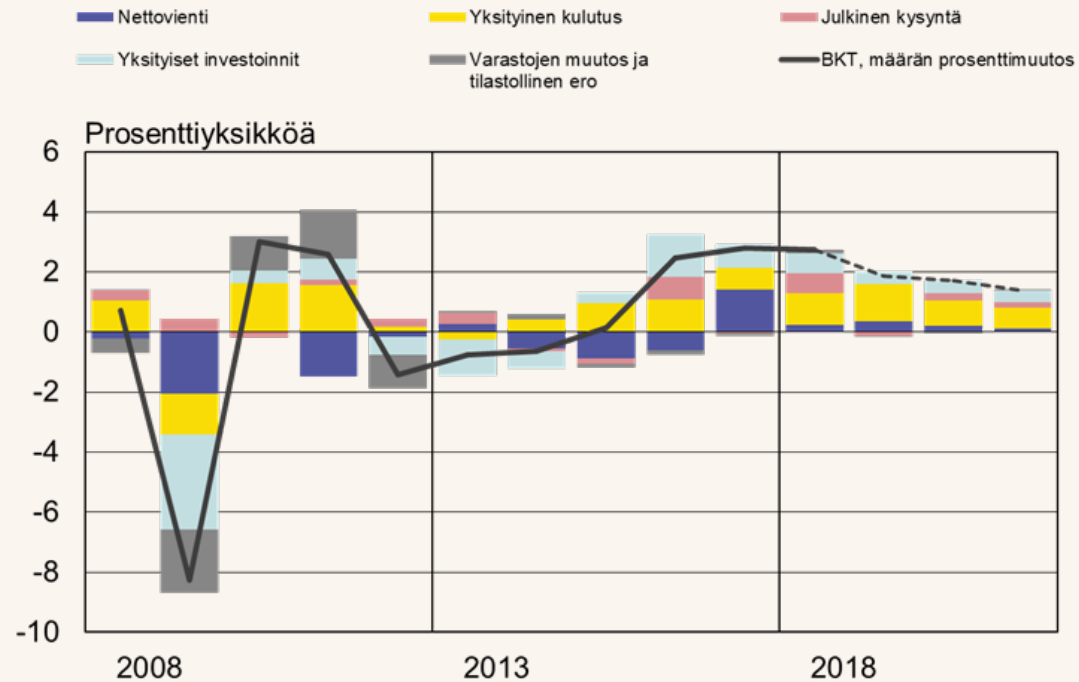
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
 eurojatalous.fi
 24078 @E&T 5_2018

BKT, prosenttimuutos		
	Joulukuu 2018	Kesäkuu 2018
2017	2,8	2,6
2018e	2,7	2,9
2019e	1,9	2,2
2020e	1,7	1,7
2021e	1,4	

Kasvu nojaa ennustevuosina pitkälti kotimaiseen kysyntään

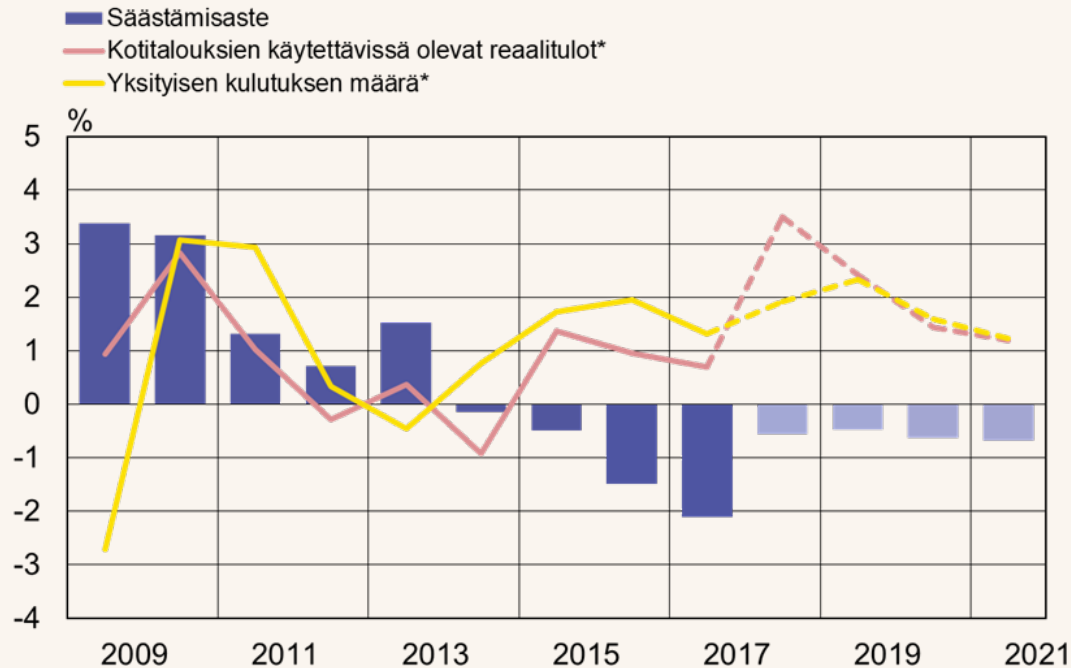

Kunkin kysyntäerän vaikutus BKT:n kasvuun on laskettu sen määrän kasvun ja edellisen vuoden arvo-osuuden perusteella. Vuosien 2018–2021 luvut ovat ennusteita.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
eurojatalous.fi
20756@Kontribuuti_ET518_K1

Ostovoiman kasvu tukee kotitalouksien kulutusta

Kotitalouksien kulutus seurailee tulokehitystä

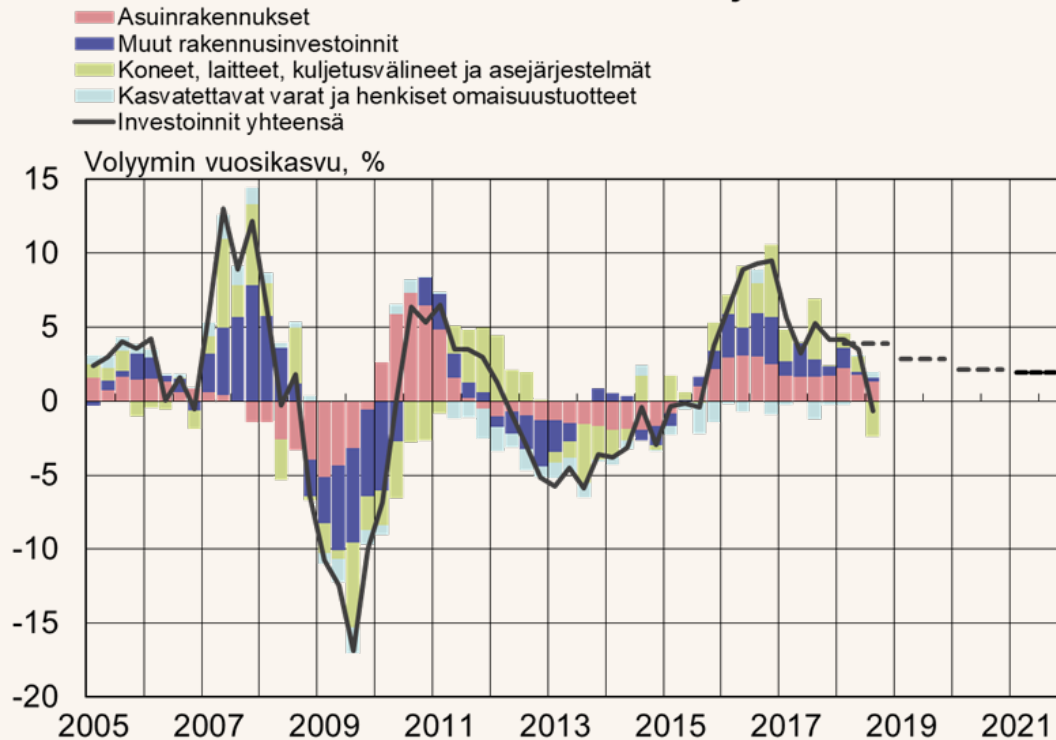
Kotitaloudet = kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.
 *Prosenttimuutos edellisestä vuodesta.
 Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
 eurojatalous.fi
 19912@ET_2018_5_tulot ja kulutus_K2

- Käytettävissä olevat tulot kasvavat
 - V. 2018 palkkasumman kasvu n. 4,5 %, josta n. 2,5 % työllisyyden kasvua ja 2 % palkkojen nousua
- 2019-2021: palkkojen vuosikasvu n. 2,5 %
- Inflaation ennakoitu kiihtyminen vaimentaa ostovoiman kasvua ennustejakson lopulla
 - Reaalipalkkojen vuosikasvu 2019-2021 n. 1 %
- Kulutusmenot pysyvät suurempina kuin tulot ja velkaantuminen jatkuu

Investointien kasvu hidastumassa

Investoinnit hidastuvat ennustejakson aikana

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin ennuste.

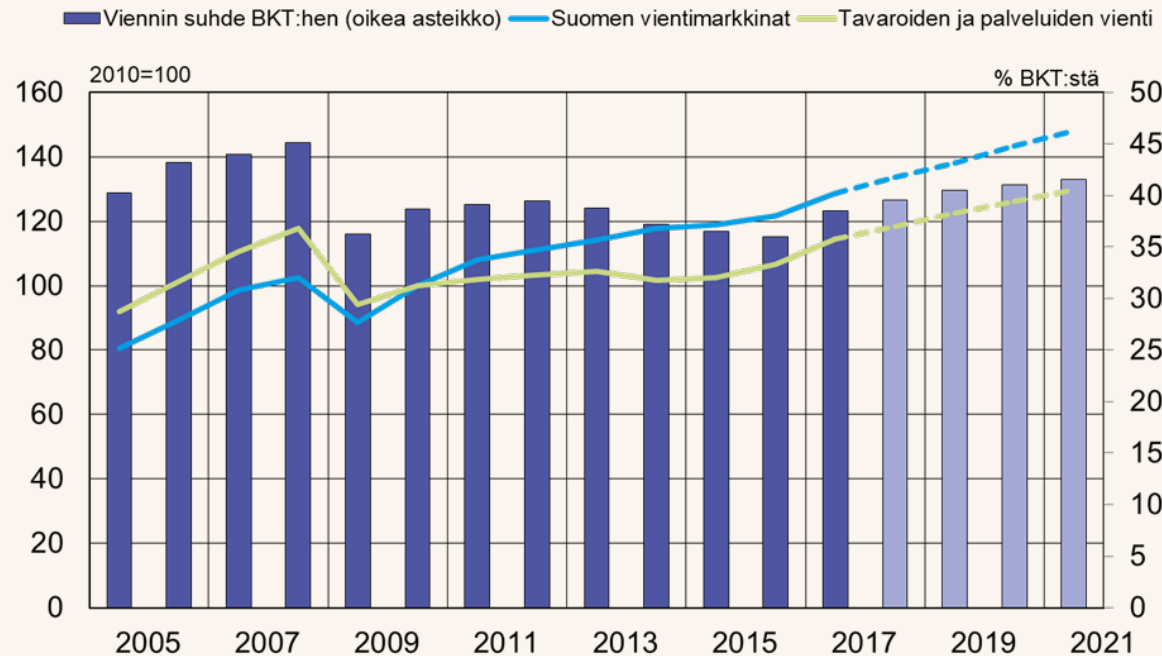
18.12.2018
eurojatalous.fi
30219@Investoinnit_ET518K4

- Tuotannollisten investointien kasvu hidastui 2018, mutta jatkuu lähivuosina
 - Rahoitusolot pysyvät suotuisina
 - Yritysten liikevaihto ja voitot kasvaneet
 - Kapasiteetin käyttö korkealla tasolla
- Rakennusinvestointien kasvu hidastuu selvästi v. 2019 alkaen
 - Uudisrakentaminen supistuu, erittäin korkealta tasolta
 - Korjausrakentamisessa lievää kasvua

Viennin nopein kasvu toistaiseksi takana

Viennin kasvu hidastuu

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

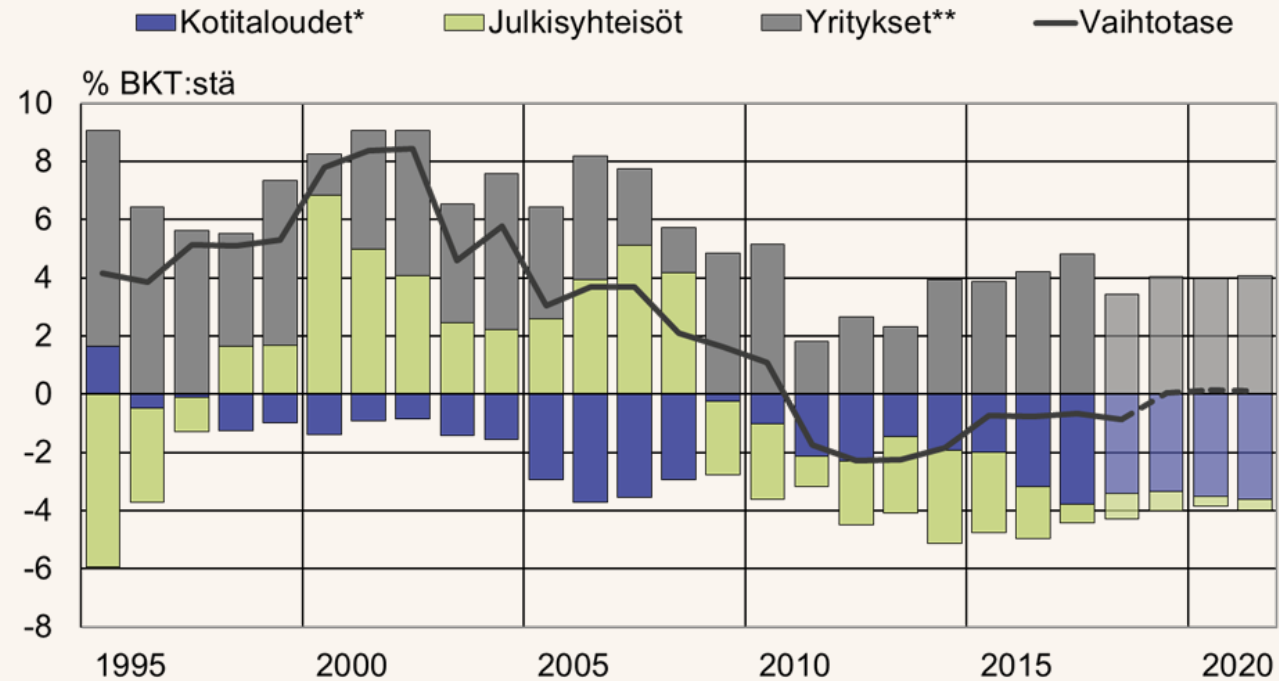
18.12.2018
eurojalous.fi
35897@Vientikuvio_ET518K6

- Vienti tänä vuonna samalle tasolle kuin ennen finanssikriisiä
- Vientimarkkinoiden kasvua varjostaa epävarmuus maailmantalouden kehityksestä ja euroalueen kasvun hidastuminen
- Vienti jää hiukan vientimarkkinoiden kasvusta

Vaihtotase on tasapainottumassa

Vaihtotase on tasapainottumassa

*Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

**Sisältää rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

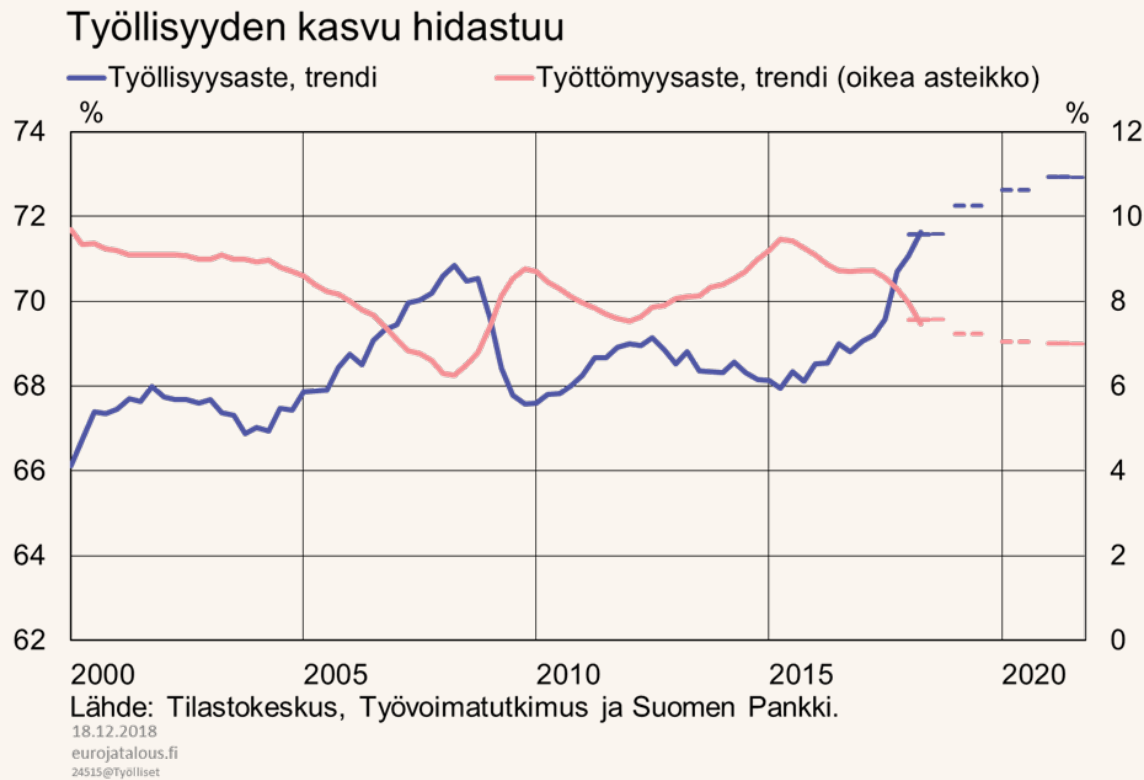
18.12.2018

eurojalous.fi

34210@vaihtotase

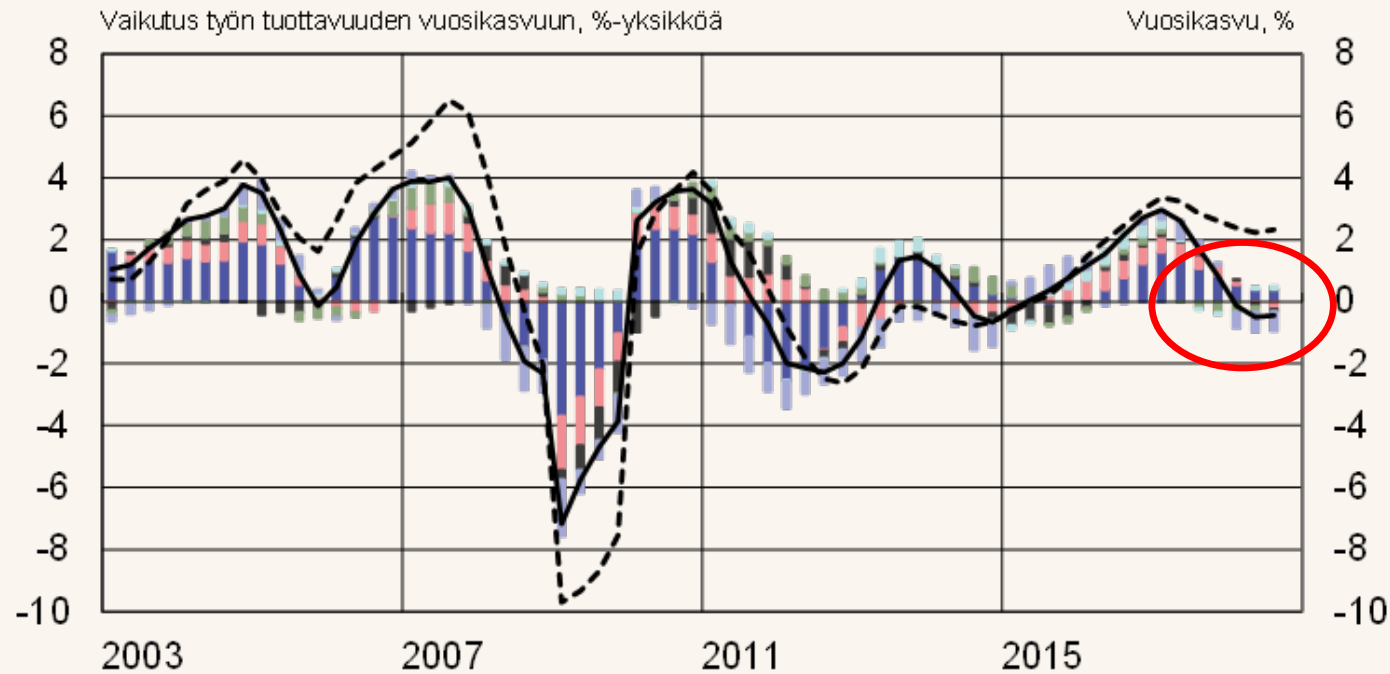
Työllisyyden poikkeuksellisen voimakas kasvu jää näillä näkymin väliaikaiseksi ilmiöksi

- Työllisyys kasvanut poikkeuksellisen voimakkaasti vuonna 2018
- Jatkossa työllisyyden kasvu hidastuu selvästi
 - Työmarkkinoilla pullonkauloja
 - Yhteensopivuusongelmia
 - Työkäisen väestön supistuminen jatkuu
- Työllisyysaste nousee 72 prosenttiin 2019 ja 73 prosenttiin 2021
- Rakennetyöttömyys pysyy korkeana

Työn tuottavuuden heikkoon kehitykseen monia syitä

Toimialojen vaikutus työn tuottavuuden kasvuun*

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

*Toimialan tuottavuuden muutos painotettuna toimialan arvonlisäyksen osuudella koko talouden arvonlisäyksestä.

18.12.2018

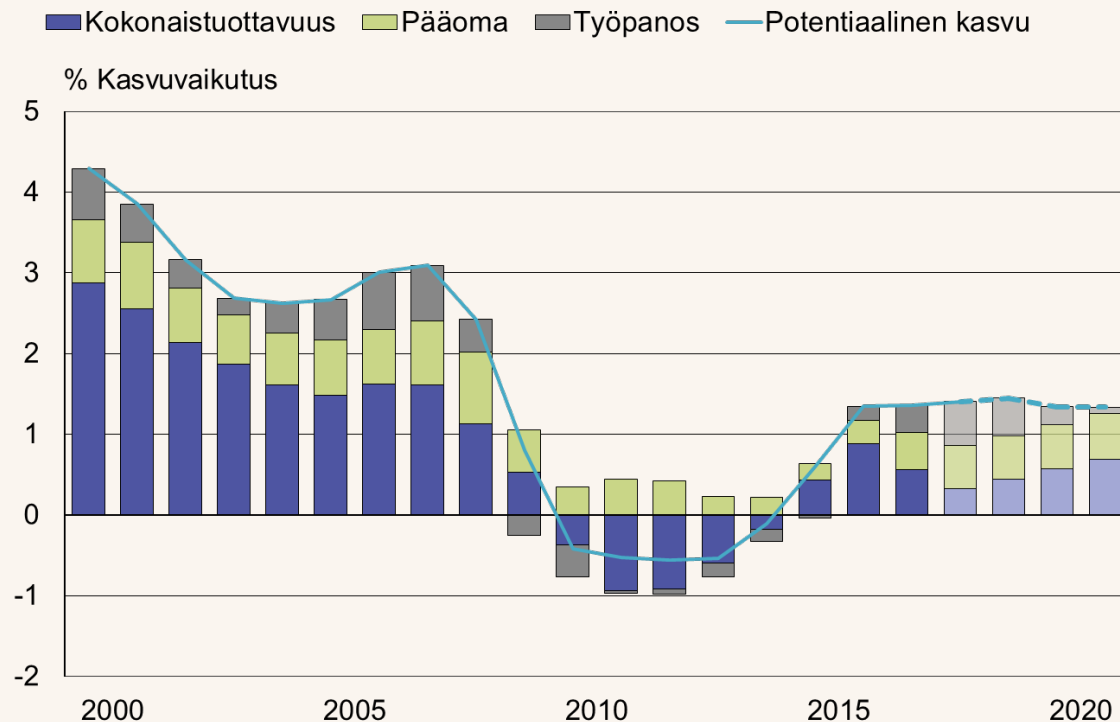
Eurojatalous.fi

31608@Chart30_ET_5-2018

Talouden tarjontatekijät rajoittavat kasvumahdollisuuksia

Potentiaalisen tuotannon kasvu vaimeaa

Lähde: Suomen Pankin laskelmat.

18.12.2018
eurojalous.fi
34196 @PotentiaalinenTuotanto

- Työpanoksen kasvuvaikutus hiipuu ennustevuosina
- Työn tuottavuuden kasvu jää finanssikriisiä edeltänyttä aikaa hitaammaksi
 - Kokonaistuottavuuden kasvutrendi on vaimea
 - Tuotannollisten investointien määrä jää vähäiseksi

Keskiansioiden nousu kiihtynyt

Keskiansiot ja työvoimakustannukset

— Palkansaajakorvaukset per palkansaaja
 — Keskituntiansio, kansantalouden tilinpito
 — Ansiotasoindeksi

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
 eurojatalous.fi
 32290@Ansio

	2017	2018	2019	2020	2021
Keskiansio (palkkasumma/työtunnit)	1,1	2,4	2,5	2,7	2,4
Työkustannukset per palkansaaja	-1,2	1,3	1,8	3,0	2,5
Tuottavuus per työllinen	1,7	0,3	1,2	1,3	1,1
Yksikkötyökustannukset	-2,9	1,0	0,6	1,6	1,4

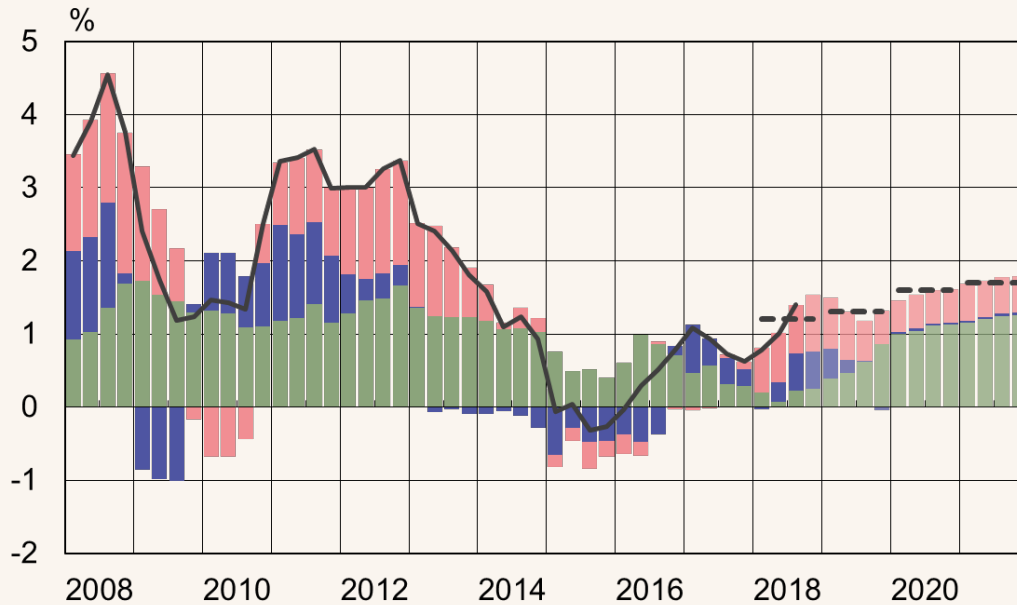
- Vuosina 2018-2019 sopimuspalkkojen nousu keskimäärin 1,6 %
- Muut ansiokehitykseen vaikuttavat tekijät mukaan lukien, keskiansioiden nousu keskimäärin 2,5 % ennustejaksolla
- Ennusteoletus: Reaaliset työkustannukset kasvavat samaa vauhtia kuin koko talouden tuottavuus 2020-2021

Inflaatio kiihtyy vähitellen

Inflaatio yhä maltillista

- Palvelut ja teollisuustuotteet pl. energia
- Energiatuotteet
- Elintarvikkeet
- Inflaatio

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
eurojalous.fi
31705@YKHiennuste

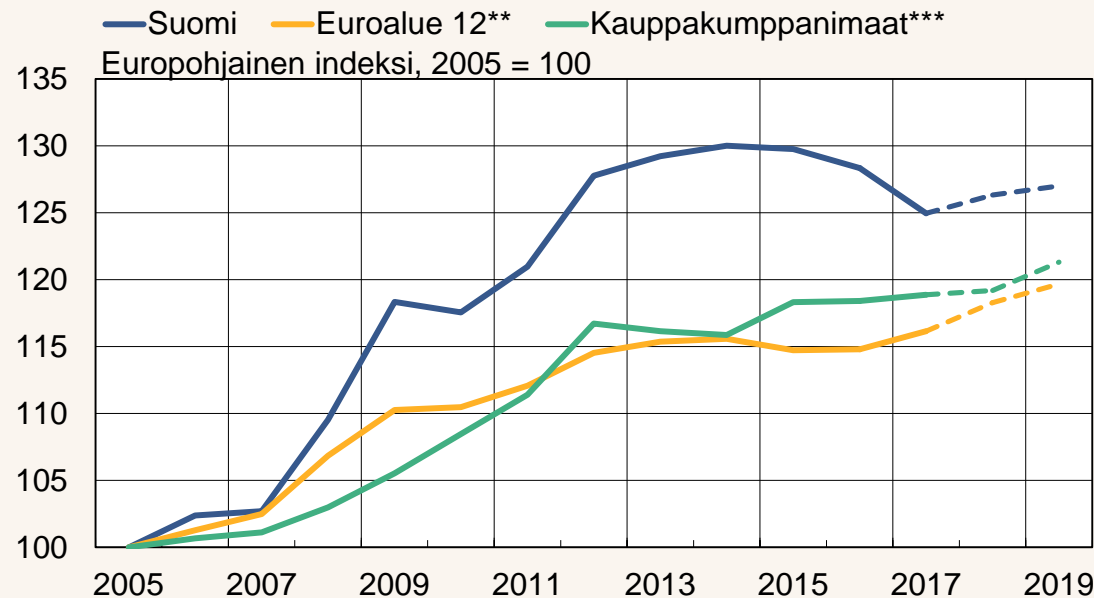
	2017	2018e	2019e	2020e	2021e
Joulukuu	0,8	1,2	1,3	1,6	1,7
Kesäkuu	0,8	0,9	1,0	1,5	

Inflaatio ja ennusteet, %

Kustannuskilpailukyky parani Suomessa vuosina 2016 ja 2017

Vaihtosuhteekorjatut yksikkötyökustannukset*

*) Palkansaajakorvaukset suhteessa kansantulon määrään.

) Euroalueen 12 ensimmäistä jäsenmaata. *) 14 perinteistä teollisuusmaata.

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja Euroopan komissio (muut maat).

Lähteet: Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Euroopan komissio.

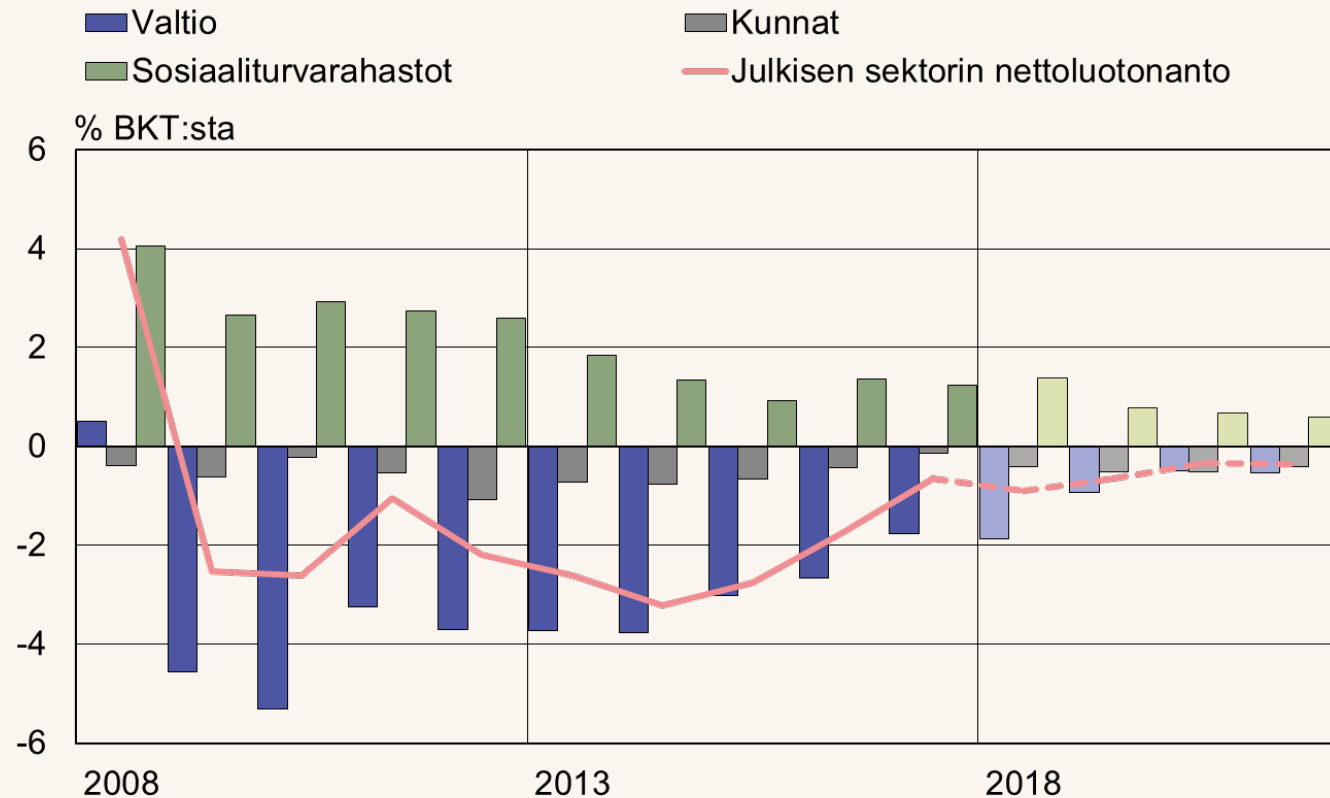
34093

- Kustannuskilpailukyky parantunut viime vuosina kaikkien keskeisten mittareiden mukaan
- Kustannuskilpailukyky ei kuitenkaan vielä vahvalla tasolla
 - Viennin markkinaosuus
 - Vientialojen työllisyys
 - Koko talouden työllisyystilanne
- Työn hinnan vaimea kehitys muissa maissa hidastanut Suomen kustannuskilpailukyvyn paranemista
 - Nyt tilanne muuttumassa

Taloukasvu vauhdittaa julkisen talouden kohentumista – tasapainon saavuttaminen vaatii vielä toimia

Julkinen sektori säilyy alijäämäisenä

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (ennusteet).

18.12.2018
eurojatalous.fi
35902@Chart1_ET518_K8

Yhteenveto

- Euroalueen talouden perustekijät hyvässä kunnossa, mutta maailmantalouden poliittiset riskit varjostavat kehitystä
- Suomi on päässyt kiinni euroalueen kasvuvauhtiin, suomalaisen työn kilpailukyky on parantunut ja työllisyys kohentunut
- Suomessa on perusteltua varautua huonompaan suhdanteeseen ja ikääntyvän väestön hoitotarpeen lisääntymiseen
 - Julkisen talouden nopea vahvistaminen
 - Työllisyysasteen nostaminen edelleen pitkäaikaisesti
- Tuottavuuden kasvu haasteena: jatkossa painopistettä rakenteelliseen kilpailukykyyn eli osaamiseen, tutkimukseen, innovaatioihin, yritysten uudistumiseen.

Kiitos!

Euroalueen kasvu- ja hintanäkymät

Eurojärjestelmän joulukuun 2018 ennuste (vrt. EKP:n syyskuun 2018 ennuste)

- **BKT**
 - 2018: 1,9 % (-0,1)
 - 2019: 1,7 % (-0,1)
 - 2020: 1,7 %
 - 2021: 1,5 %
- **Inflaatio**
 - 2018: 1,8 % (+0,1)
 - 2019: 1,6 % (-0,1)
 - 2020: 1,7 %
 - 2021: 1,8 %
- **Työttömyysaste**
 - 2018: 8,2 % (-0,1)
 - 2019: 7,8 %
 - 2020: 7,5 % (+0,1)
 - 2021: 7,1 %
- **Pohjaininflaatio (YKHI pl. energia ja ruoka)**
 - 2018: 1,0 % (-0,1)
 - 2019: 1,4 % (-0,1)
 - 2020: 1,6 % (-0,2)
 - 2021: 1,8 %